

Modlitby ku Kristovej krvi

Deviatnik a pobožnosti
k predrahej krvi
a k svätým ranám
Ježiša Krista

Modlitby ku Kristovej krvi

Modlitby ku Kristovej krvi

Deviatnik a pobožnosti
k predrahej krvi a k svätým ranám
Ježiša Krista

Vydal: © Zachej.sk, 2020

Preklad: © ThLic. Mgr. Klaudia Kuchtová, Th.D.

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: Mgr. Martina Bodnárová, PhD.

Nihil obstat: Prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup
metropolita, ABÚ Košice – Prot. č. 232/20, 9. 3. 2020

ISBN: 9978-80-8211-183-8

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

1

ÚVOD

Kristove rany a krv v živote kresťana

Uctievanie Kristových rán a krvi sa dnešnému človeku môže javiť ako značne morbídna a zastaraná náboženská prax, preto som považoval za vhodné napísať k týmto modlitbám krátku úvodnú úvahu objasňujúcu niektoré aspekty uvedenej formy zbožnosti a jej aktuálnosť. Úvaha pozostáva zo štyroch častí. V prvej načrtnem biblický pohľad na krv, v druhej teológii Kristových rán v Novom zákone a dejiny

ich uctievania v Cirkvi, v tretej časti nakrátko pouvažujem o význame Kristovho umučenia a vo štvrtej časti predložím niekoľko podnetov na zamyslenie sa nad vzťahom Kristových rán a duchovného života kresťana.

TEOLÓGIA KRVI V BIBLII

Krv a smrť

V biblickom ponímaní strata krvi znamená smrť a preliatie krvi sa rovná zabitiu. Krv sa v Biblii veľmi často spomína v súvislosti s násilnou smrťou, preto ten, kto preliat krv, je zvyčajne (hoci nie vždy) považovaný za násilníka obťažného krvou, t. j. vinou za preliatie krvi, ktorá poškvŕňuje celú krajinu. V Starom zákone musí byť zámerné zabitie človeka potrestané tzv. krvnou pomstou, t. j. zabitím vinníka, a ak sa tak nestane prostredníctvom najbližších príbuzných obete, zasiahne sám Boh. Tomuto chápaniu zodpovedajú krvavé opisy posledného súdu v Starom i Novom zákone. Ako už bolo spomenuté, biblický pojem krvi úzko súvisí so smrťou. Neprekvapuje teda, že časté

novozákonné zmienky o Ježišovej krvi vždy súvisia s jeho smrťou na kríži.¹

Krv ako život

Podľa Biblie preliata krv „kričí“, je teda niečím živým. Výrazy „krv“ a „duša“ sa v Biblii často používajú ako synonymá. „Vyliať dušu“, t. j. vlastnú krv, znamená obetovať svoj život. V biblickom ponímaní je teda duša totožná s krvou a krv s dušou. Na základe tohto stotožnenia krvi a života Biblia učí, že krv patrí výlučne Bohu, jedinému Pánovi nad životom a smrťou. Z toho vyplýva typicky židovský zákaz konzumácie krvi – je dovolené jesť len mäso zvierat, ktoré bolo celkom zbavené krvi.²

¹ Porov. FÜGLISTER, Notker – DÖRING, Alois: Blut. In: KASPER, Walter (ed.): *Lexikon für Theologie und Kirche* (Band 2). Freiburg im Breisgau: Herder, 2009, s. 532.

² Porov. FÜGLISTER, N. – DÖRING, A.: Blut, s. 532.

Krv a bohoslužba

To, že krv patrí výlučne Bohu, našlo svoje vyjadrenie najmä v skutočnosti, že, na rozdiel od Egypťanov, Mezopotámcov a Kanaánčanov, Izraeliti ju spolu s tukom používali ako obetnú materiú. I keď niektoré starozákonné predpisy (konkrétne v Knihe Deuteronomium) dovoľujú zabíjanie zvierat na profánne účely, podľa iných rituálnych predpisov (nachádzajúcich sa v Knihe Levitikus) ovplyvnených tradíciami kňazskej triedy Levitov (podľa toho názov Knihy Levitikus) je zabíjanie zvierat určené výlučne na potreby bohoslužby. Je možné, že táto výlučnosť mala za cieľ zabrániť používaniu krvi pri praktizovaní kultu zosnulých a iných okultných síl, ktorý bol v Izraeli prísne zakázaný.³

Pri pohľade na Nový zákon si osobitnú zmienku zasluhujú tieto rituály spojené s používaním krvi:

- a) **Obrady zmierenia:** Po návrate Židov z Babylonského zajatia začal celý ich obetný kult

³ Porov. FÜGLISTER, N. – DÖRING, A.: *Blut*, s. 533.

– a teda aj všetka krv používaná pri bohoslužbe – čím ďalej, tým viac slúžiť na účely zmierenia, pokánia, odčinenia hriechov. To je dôležité pre pochopenie novozákonného významu Ježišovej krvi, ktorá veriacich zmieruje s Bohom (*Rim* 3,25), ospravedlňuje (*Rim* 5,9), očisťuje (*1 Jn* 1,7), uzdravuje (*Hebr* 9,14; porov. *Zjv* 7,14), prináša pokoj (*Kol* 1,20; porov. *Ef* 1,7) a dáva im silu zvíťaziť (*Zjv* 12,11). Jeho obetovaná krv sa stáva sviatostným prameňom života (*Jn* 19,34). Aj novozákonná náuka o tom, že Ježiš ako najvyšší veľkňaz prenikol mocou svojej krvi až do nebeskej svätyne svätých, sa zakladá na starozákonných obradoch zmierenia.⁴

- b) **Pascha:** Dôsledkom centralizácie kultu, ku ktorej došlo v roku 622 pred Kristom za vlády kráľa Joziáša (súčasť tzv. Joziášovej reformy), bolo, že pri Pasche, takisto ako pri všetkých ostatných krvavých obetách, sa oltár začal kropiť krvou prinášajúcou účastníkom obetnej hostiny prospech a požehna-

⁴ Porov. FÜGLISTER, N. – DÖRING, A.: *Blut*, s. 533.

nie. Egypťská Pascha bola v tomto ohľade odlišná. Pri nej mala krv ochranný charakter. Natretá na veraje, slúžila ako znamenie, ktoré malo odvrátiť ničiteľa. Krvou Paschy boli zachránení všetci izraelskí prvorození a ich prostredníctvom celý Izrael. V Novom zákone je Ježiš zabitým veľkonočným baránkom (1 Kor 5,7; porov. Jn 19,36), ktorého krv prináša kresťanom záchranu a vykúpenie (1 Pt 1,19; Zjv 5,9).⁵

- c) **Zmluva:** Zmluva zo Sinaja bola spečatená prostredníctvom obradu krvi – ku knihe zmluvy sa tak pridala krv zmluvy: časťou krvi obetovaných zvierat sa pokropil oltár, na ktorom bol neviditeľným spôsobom prítomný Boh, a zvyšnou časťou bol pokropený ľud (Ex 24,6.8; porov. Lv 8,22n.). Takýmto spôsobom, v súlade so všeobecne rozšíreným chápaním, vzniklo spojenie založené na zdieľaní spoločnej krvi, čiže pokrvné puto. V Novom zákone je Ježišova krv krvou (novej) zmluvy (Hebr 9,8 – 22; 10,29; 13,20). Pri

⁵ Porov. FÜGLISTER, N. – DÖRING, A.: *Blut*, s. 533.

svojej Poslednej večeri, ktorá sa odohrávala v teologickom rámci židovskej Paschy, sa víno, „krv viniča“ (Gn 49,11), ktoré sa pri starozákonných obetách zvyklo spolu s krvou alebo dokonca namiesto nej vylievať na oltár (Sir 50,15), stalo jeho krvou vyliatou za mnohých. Ona je zároveň krvou zmluvy, Paschy i zmierenia.⁶

⁶ Porov. FÜGLISTER, N. – DÖRING, A.: *Blut*, s. 533 – 534.

TEOLÓGIA KRISTOVÝCH RÁN V NOVOM ZÁKONE A ICH UCTIEVANIE V CIRKVI

O Ježišovej rane na boku spôsobenej kopijou a o jeho ranách na rukách a nohách privodených klincami sa výslovne zmieňuje len Jánovo evanjelium. Kristove rany sú pre nás uistením o Ježišovom človečenstve, o krvavej realite jeho smrti, o tom, že aj vzkriesený Kristus má (oslávené) telo, a o totožnosti pozemského a osláveného Krista. V 34. verši 19. kapitoly Jánovho evanjelia vystupuje do popredia spásny zmysel Ježišovej smrti – „krv a voda“, ktoré vytryskli z Ježišovho boku, sa tu vzťahujú na životodarný a uzdravujúci význam Ježišovej

smrti, ktorý je nám sviatostne sprostredkovaný v krste a Eucharistii.⁷

Keď Pavol energicky ohlasuje Krista ako ukrižovaného a vzkrieseného (porov. *1 Kor* 1,18 – 25), ide mu predovšetkým o to, aby spolu so zmŕtvychvstaním zdôraznil aj druhú rozhodujúcu evanjeliovú skutočnosť – Ježišovo ukrižovanie. Keď Pavol píše o tom, že nosí na tele „Ježišove znaky“ (*Gal* 6,17), nemá tým na mysli nejaký druh „tetovania“ ani krst, ale jazvy po Ježišových ranách. Pavol používa tento výraz v kontexte polemiky so svojimi odporcami, ktorí nútili novoobrátených galatských kresťanov, aby sa dali obrezať, a chceli sa chváliť ich obriezku, no nie obriezku kríža (*Gal* 6,12 – 15). V súlade s tým chápal Pavol svoje utrpenie ako účasť na Kristovom ukrižovaní.⁸

⁷ Porov. SANDER, KaiGallus – ALKOFER, Andreas-Pazifikus – KOCH, Laurentius: *Wundmale Christi*. In: KASPER, Walter (ed.): *Lexikon für Theologie und Kirche* (Band 10). Freiburg im Breisgau: Herder, 2009, s. 1320.

⁸ Porov. SANDER, K. G. – ALKOFER, A. P. – KOCH, L.: *Wundmale Christi*, s. 1320.